

9305

KUNGL. UNIVERSITETETS BIBLIOTEK
UPPSALA

—
Landsmålsarkivet
—

Gästrikland
Årsunda sn

Nordin - Grip, J. 1935

Anteckn. med ledning av ULMA:s

Frägel. M 82 Skatordnning och bords-
seder.

Uppgift om meddel. se frägel. M 81, acc. 9304.

1 + 11 bl. 4°

9305

Exc. OSD

Några anteckningar om

M a t o r d n i n g o c h b o r d s s e d e r .

Gästrikland , Årsunda socken , Okt. 1935.

J. Nordin-Grip

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935
GST. ÖVANSJÖ ÅRSUNDA
Frgl. M 82

Matordning.

Vintern.

Frukost¹ kl 7 eller halvsju.

Frukost och morgonmål² detsamma på vintern.

Middag³ kl. 12.

Aftonvard⁴ kl. 5 . (ibland)

Kvällsmål⁵ kl. 6 eller något senare.

Medd.: Per Olsson , 71 år , Lund .

- 1. frukost
- 2. morgonmål
- 3. midda
- 4. aftonvård
- 5. kvällsmål

UEMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935
 GST. ÖVANSJÖ
 ÅRSUNDA
 Frgl. M 82

Matordning.

Vintern.

Möronmålet kl. 7 (åt karlarna , som skulle ut,tidigare)Det var frukosten , ~~med~~ ~~best.~~ .Middag kl. 1.Kvällsmål kl. 6 -- 6, 30.

Medd.: Kristina Persson , 75 år, Sögsvevor. "

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935

GST. ÖMANSJÖ ÅRSUNDA

Frgl. M 82

Matordning.

" När slodjin ha väri. "

Man gick ut kl. 1 , fick en smörgås , senare kaffe , förr en sup.

Frukost kl. 6 : spicken sill och pären .

Möronmål kl. 9 . ärtgröt och fläsk , supansmat . Sedan vila en stund.

Middag kl. 1. dagens största mål.

Aftonvard kl 5 , torrmat.

Kvällsgröt kl. 7 -- 8.

Medd. Anders Björkman , 74 år , Lund.

1. när slodjen ha väri

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935

GST. ÖVANSJÖ ÅRSUNDA

Figl. M 82

Matordning.

Slodjen.

Ut tidigt ,

Kl. 6 en frukostbit , en liten tugga .

frukost bit

Kl. 10 frukost -- hä var morgonmålet.

frukost - morgonmål

Kl. 1 middag

mida

Kl. 6 Kvällsmål

kvällsmål

Kvällsmålet var : smör , bröd , ost , mesost. Efteråt gröt, vattgröt och mjölk
mjölk .

Medd. : Kristina Persson , 75 år.

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935

GST. ÖVANSJYCK ÅRSUNDA

Frdl. M 82

Aftonvardn. .../Skämthistoria om den .)

Till aftonvard var det torrmat, var man långt på ägön, så kom dom ut med torrmaten, men var man nämmer hem, så gick vi hem.

En matmor frågade den andra, hur det kom sig, att hon fick kvar av gröten, som hon satt fram till kvällsmålet. För henne själv gick alltsammans åt. Gumman var snål och ville att gröten skulle räcka flera gånger.

" Jag strör under, jag strör under, " sade den andra bondmoran.

När den snåla nästa gång satte fram gröt, så hade hon strött bråkagnar under gröten i fatet. Hon trodde att ~~det~~ meningen med att strö under.

Men den andra matmora menade, att hon gav sitt folk aftonvard, innan de åto kvällsgröten.

Medd.: Anna Berg ; Vida, 55 år.

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935

GST. ~~XXXXXX~~ ARSUNDA

Frgl. M 82

Vanlig kvällsmat.

Man åt ofta bärmos och pären (åträtt pären) eller ström-

ming och bärmos . Gröt efteråt.

Morgonmat.

Sen skala vi pären , som vart kvar på kvällen och åt dom till fläsk eller
hackkorv på moron .

Medd. : Kristina Persson , 75 år.

1 bärmos 2 pärens-pärm 3 åträtt = Hillosmamma
med.

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935
GST. ÖVANSJÖ ARSUNDA
Frgl. M 82

Lördagsmat.

Var lördagskväll kokade man pärlklubb. Till den åt man fläsk
samt fick ta en sötmjölksår.

Söndagsmorgon

Man värmdde opp pärlklubben från lördagskvällen och åt fläsk till.

Medd. : Kristina Persson , 75 år , Vida.

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935

GST. ÖVANSJÖ ARSUNDA

Frgl. M 82

Sevel --- sugel -- det var allt som man åt till bröd ,
ost , mesost , korv , kött, sylta och annat .

Till suglet hörde också spicket kött . Man åt mycket sådant, särskilt
spicket fårkött . Det var alltid bogen , man tog . Man slätade det först och lä
lät det ligga litet i laken , sedan tog man opp det och torka det oppi taket .
När det var varm inne och man lät igen spället , sen dom har baka , då gick det
det bra att torka . Sedan bar man ut det och hängde i häbbre .

Torka fårbog , det var massäksmat och aftönvardsmat.

- 1 sugel 2 ost 3 mesost 4 korv 5 fjöt
- 6 sylta 7 spätta 8 bäggen = bogen .
- 9 laks-n 10 tak-täpja 11 späl 12 häbrr

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935
GST. KVANSYÖ ÅRSUNDA
Fgl. M 82

Skämramsas om mat.

Man skulle äta:

Stetjegröt och hackkorv ,

änjeshö och blokorv.

Medd.: Anna Berg , 55 år , Vida.

stetjegröt o haksera
änjeshö o brötkera

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935

GST. ~~XXXXXXXXXX~~ ÅRSUNDA

Frgl. M 82

Man åt supan etc. ur ett fat , som ställdes tämligen nära
 bon²s plats , så att denne inte skulle behöva sträcka sig så långt , eller
 åtminstone minst av dem som skulle äta. Denna sed har varat inpå sen tid . Medd.
 minns en sin matmor , som dog 1933. Till inpå 1900 satte denna gumma fram blott
 ett fat att äta supanmaten ur. Det var ett stort stenfat.

Det var mest manfolken som fingo sitta vid bordet . Matmodern , som
 skulle styra med maten , fick det aldrig , däremot kunde den piga , som del-
 tog i utearbete få äta med vid bordet och naturligtvis alltid drängarna.

Bonden³, husbonden³, hade alltid sin bestämda plats vid det
 stora matbordet. Han satt åt fönstret till vid yvre ändan⁴ . Nere vid hörnet var
 var drängplatsen⁵ och pigplatsen⁶ litet högre upp. " Om int det var nån särskild

1 supan m. 2 bön 3 husbon
 4 yvre ändan 5 drängpläs 6 pigpläs

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935
 GST. XXXXXX
 Frgl. M 82
 ÅRSUNDA

Landsmålsarkivet Uppsala. 9305
 I. Nordin-Grip 1935. ÅRSUNDA, GST.

skild gubbe , farfar eller så , så skull drängen s^tta vid andra [^]än , från
 bondplatsen räknat , men "sönan , dom skulle sitta utnär bon." "

ULMA 9305. I. Nordin-Grip. 1935

GST. ÖVANSJÖ ÅRSUNDA

Frgl. M 82

1-581002 , dom sk^ula sⁱtt^s utnär b^on -- .